

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny - Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Brygida Łagodzińska

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2014 roku w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W.

przeciwko P. P.(poprzednie nazwisko W.)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kościanie

z dnia 25 października 2013 roku

sygn. akt I C 183/13

uchyla w całości zaskarżony wyrok i umarza postępowanie w części o zapłatę kwoty 6.410 zł, a w pozostałym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Kościanie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

/-/ B. Łagodzińska

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 27.12.2012 r. w trybie elektronicznego postępowania upominawczego powód (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W. wniósł o zasądzenie od pozwanego P. W. na rzecz powoda kwoty 9.993,92 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 24.07.2012 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów obejmujących m.in. opłaty i prowizje w kwocie 140 zł, a także opłaty sądowej w kwocie 125 zł.

W dniu 8 stycznia 2013 r. referendarz sądowy w sprawie o sygn. akt Nc-e (...) uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W ustawowym terminie pozwany P. W. zaskarżył powyższy nakaz zapłaty sprzeciwem.

Postanowieniem z dnia (...). Sąd Rejonowy (...)w L.(...)Wydział (...) stwierdził skuteczne wniesienie sprzeciwu i utratę mocy nakazu zapłaty w całości, co skutkowało przekazaniem sprawy do rozpoznania przez Sąd Rejonowy w Kościanie jako sąd właściwości ogólnej pozwanego.

Wyrokiem z dnia 25 października 2013 r. Sąd Rejonowy w Kościanie, w sprawie o sygn. akt C 183/13, w punkcie 1. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 9.993,92 zł z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od kwoty 3571,76 zł od dnia 24 lipca 2012 r. do dnia zapłaty, a w punkcie 2. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 171,52 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając go w całości. Orzeczeniu zarzucił błędną ocenę przez Sąd pierwszej instancji, że dowody przedstawione na rozprawie były spóźnione. W uzasadnieniu wyjaśnił, że otrzymał pismo z Sądu zawiadamiające go o terminie rozprawy wyznaczonym na dzień 25 października 2013 r. Z pisma tego nie wynikały żadne zobowiązania. Na rozprawie pozwany przedłożył dowody wpłaty na rzecz powoda kwoty 7.500 zł. Sąd pomimo to uznał powyższe dowody za spóźnione. Wskazując na powyższe apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku.

W odpowiedzi na apelację powód cofnął powództwo wraz ze zrzeczeniem się roszczenia co do kwoty 6.410 zł i wniósł o umorzenie postępowania w tym zakresie oraz o oddalenie apelacji w pozostałym zakresie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna. Zaskarżony wyrok podlegał częściowo uchyleniu z uwagi na nierozpoznanie istoty sprawy, a w pozostałym zakresie z uwagi na cofnięcie powództwa ze zrzeczeniem się roszczenia.

W postępowaniu uproszczonym, stosownie do art. 515¹³§2 k.p.c., jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Z tych względów Sąd odwoławczy pominął w uzasadnieniu ustalenia faktyczne i rozważania prawne poczynione przez Sąd pierwszej instancji.

Postępowanie w niniejszej sprawie toczyło się w wyniku skutecznego zaskarżenia przez pozwanego sprzeciwem nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym. W doktrynie podnosi się, że ustawodawca przyjął zasadę pełnej kontynuacji postępowania po wniesieniu sprzeciwu. Jednocześnie, z uwagi na to, że elektroniczne postępowanie upominawcze jest postępowaniem bardzo uproszczonym pod względem wymagań pozwu i innych pism procesowych, ustawodawca przewidział uzupełnienie pozwu i sprzeciwu w sposób odpowiedni dla postępowania, w którym sprawa będzie rozpoznana. Dalszy tok postępowania po przekazaniu sprawy przez e-sąd do sądu właściwości ogólnej w trybie art. 505³⁶ k.p.c. reguluje przepis art. 505³⁷ k.p.c.

Z uwagi na datę wniesienia pozwu w niniejszej sprawie, tj. 21 grudnia 2012 r. Sąd pierwszej instancji winien zastosować ten przepis w brzmieniu obowiązującym do dnia 7 lipca 2013 r. (zob. art. 2 ustawy z dnia 10 maja 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego), a nie jak to uczynił w niniejszej sprawie w wersji obowiązującej po wspomnianej nowelizacji. Z uwagi jednak na to, że w skutek kolejnych zmian, nowego brzmienia nabierał tylko przepis art. 505³⁷§1 k.p.c., który dotyczy uzupełnienia pozwu, Sąd Okręgowy pominął to uchybienie, ponieważ pozostawało ono poza zarzutami apelacji.

Analizując przepis art. 505³⁷ k.p.c. w odniesieniu do zarzutów apelacyjnych, Sąd odwoławczy poddał analizie jego paragraf 3, zgodnie z którym jeżeli powód uzupełni pozew zgodnie z wymogami § 1, przewodniczący wzywa pozwanego do uzupełnienia sprzeciwu w sposób odpowiedni dla postępowania, w którym sprawa będzie rozpoznana - w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia wezwania. W doktrynie wskazuje się, że uzupełniony w trybie tego przepisu sprzeciw powinien być traktowany jako mający charakter odpowiedzi na pozew. Nie wydaje się bowiem możliwe aby sąd, doręczając pozwanemu „uzupełniony” pozew i wzywając do uzupełnienia sprzeciwu mógł jednocześnie zarządzić wniesienie odpowiedzi na pozew w trybie przepisów art. 207§2 k.p.c. Wezwanie do uzupełnienia sprzeciwu jest bowiem obowiązkowe, a ta czynność ma służyć podobnym celom co wniesienie odpowiedzi na pozew. Artykuł 505³⁵ k.p.c. zawiera jednocześnie odrębną regulację odnoszącą się do wymogów sprzeciwu wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym i nie wymaga ona wskazania przez pozwanego twierdzeń i powoływania dowodów przeciwko żądaniu pozwu na etapie wniesienia sprzeciwu. Należy zatem przyjąć, że w tym postępowaniu nie ma bezpośrednio zastosowania art. 503 § 1 zdanie trzecie. Zatem przy wezwaniu pozwanego do uzupełnienia sprzeciwu powinien on zostać pouczone o treści art. 207§ 6 k.p.c. Dwutygodniowy termin do uzupełnienia sprzeciwu ma zatem znaczenie dla oceny, czy powołanie przez pozwanego twierdzeń i dowodów nie jest spóźnione. Za takim stanowiskiem

przemawia również potrzeba doręczenia pozwanemu odpisu pozwu po uzupełnieniu jego braków formalnych oraz ewentualnym „uzupełnieniu pozwu” i umożliwienia ustosunkowania się przez pozwanego do zmienionej sytuacji procesowej, już po zakończeniu postępowania upominawczego (zob. D. Zawistowski, Komentarz do art. 505³⁷ Kodeksu postępowania cywilnego, System Informacji Prawnej Lex).

Odnosząc powyższe rozważania do niniejszej sprawy, Sąd Okręgowy miał na uwadze, że w wyniku uzupełnienia pozwu na wezwanie przewodniczącego zawarte w zarządzeniu z dnia 24 kwietnia 2013 r. powód uzupełnił go na urzędowym formularzu, wskazując, że dochodzi kwoty 9.993,92 zł, a zatem zgodnej z tą wskazaną w pozwie złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Z uzasadnienia pozwu wynikały jednak inne kwoty składające się na dochodzoną sumę aniżeli te wynikające z pierwotnego pozwu. I tak w e-pozwie powód wskazał, że należność główna to kwota 6.918,13 zł, natomiast w uzupełnionym pozwie po przekazaniu sprawy do rozpoznania określił kwotę z tego tytułu na sumę 3.571,76 zł. Sąd nie dostrzegł tej różnicy i nie wezwał powoda do wyjaśnienia tej rozbieżności. W obliczu twierdzeń sprzeciwu złożonego w elektronicznym postępowaniu upominawczym o zapłatę na rzecz powoda kwoty 4.500 zł i przedstawieniu na tę okoliczność dowodów wpłaty, opiewających na dzień rozprawy według pozwanego już na kwotę 7.500 zł, wyjaśnienie powyższej kwestii było kluczowe dla merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. Sąd Rejonowy tego nie uczynił, oceniając złożone przez pozwanego na rozprawie dowody z dokumentów w postaci dowodów wpłat za spóźnione.

Sąd odwoławczy nie zgodził się z pozwanym, że wezwanie na rozprawę wyznaczoną na dzień 25 października 2013 r. nie zawierało żadnych innych zobowiązań. Z treści pisma wysłanego do P. W. (P.) wynikało, że został mu doręczony odpis uzupełnionego pozwu powoda oraz został zobowiązany do uzupełnienia sprzeciwu w terminie 14 dni poprzez przedłożenie odpisu sprzeciwu i wskazanie okoliczności faktycznych i dowodów na potwierdzenie podniesionych w sprzeciwie zarzutów, pod rygorem ich pominięcia w dalszym toku postępowania. Wspomniane pismo nie zawierało jednak w pouczeniu treści przepisu art. 207§6 k.p.c., co w obliczu przedstawionych rozważań prawnych ma charakter obligatoryjny. Z tych powodów Sąd nie miał podstaw, by ocenić przedstawione przez pozwanego dowody z dokumentów w postaci dowodów wpłaty na łączną kwotę 7.500 zł za spóźnione. Taka ocena była nieuprawniona w obliczu tego, że już w sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wskazywał na okoliczność zapłaty kwoty 4.500 zł, a dla uprawdopodobnienia tej okoliczności dołączył do sprzeciwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym dowody wpłat w kserokopiach (k. 7-9). Sąd pierwszej instancji miał prawo żądać przedstawienia oryginałów tych dokumentów. Jednak, skoro pozwany przedstawił je na rozprawie, a nie w sprzeciwie od nakazu zapłaty, to uznanie tych dowodów jako spóźnionych było przejawem formalizmu procesowego nieuzasadnionego w niniejszej sprawie. Sąd Rejonowy pominął to, że powód, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, nie wskazał prawidłowo dochodzonej kwoty, a jednocześnie zbagatelizował twierdzenia pozwanego o dokonanych przez niego wpłatach. Sąd Okręgowy ocenił takie działanie jako nierozpoznanie istoty sprawy, co skutkowało uchYLENIEM zaskarżonego wyroku.

Sprawa będzie podlegała ponownemu rozpoznaniu co do kwoty zmienionej na skutek częściowego cofnięcia powództwa i zrzeczenia się roszczenia przez powoda w postępowaniu apelacyjnym. Sąd Okręgowy nie rozpoznał sprawy w tym zakresie z uwagi na dalsze rozbieżności w stanowisku powoda co do dochodzonej kwoty. Po pierwsze powód ponownie wskazał jako pierwotnie dochodzoną należność główną kwotę 6.981,13 zł, podczas gdy w pozwie wniesionym na urzędowym formularzu wskazał kwotę 3.571,76 zł. Na skutek cofnięcia roszczenia co do kwoty 6.410 zł wskazał, że na należność dochodzoną pozwem składają się: 1.825,01 zł tytułem należności głównej, 2.869,88 zł tytułem odsetek oraz kwota 140 zł tytułem, opłat sądowych i prowizji, co w sumie czyniło kwotę 4.834,89 zł. Tymczasem różnica kwoty pierwotnie dochodzonej a tej, o której nastąpiło cofnięcie powództwa wynosiła 3.583,92 zł. Rozbieżność ta wymagała zatem wyjaśnienia.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy winien wezwać powoda do sprecyzowania kwoty dochodzonej pozwem i wskazania jakiego rodzaju należności ona obejmuje. Obowiązkiem Sądu jest także udzielenie pozwanemu pouczeń, stosownie do treści art. 210§2¹ k.p.c. w zw. z art. 5 k.p.c. celem umożliwienia pozwanemu złożenia dowodów wpłat.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 386§3 k.p.c. w zw. z art. 203§1 k.p.c. oraz art. 13§2 k.p.c. oraz na podstawie art. 505(12) k.p.c.

/-/ B. Łagodzińska